

# Gençlik ve Spor Bayramı Yurtta Sevinçle Kutlandı

## Atatürk'ten İnönü'ne getirilen bayrak Millî Şef'e dün takdim olundu



Yukarıda Vali nutukunu söylüyor. Aşağıda geçit resmi takip olunuyor.

Ankara, 19 (A.A.) — Reisiicumhu- rumuz, bugün gençlik ve spor bayra- mını münasebetle 19 Mayıs stadyo- munda yapılan merasime huzurlarla şeref vermişlerdir.

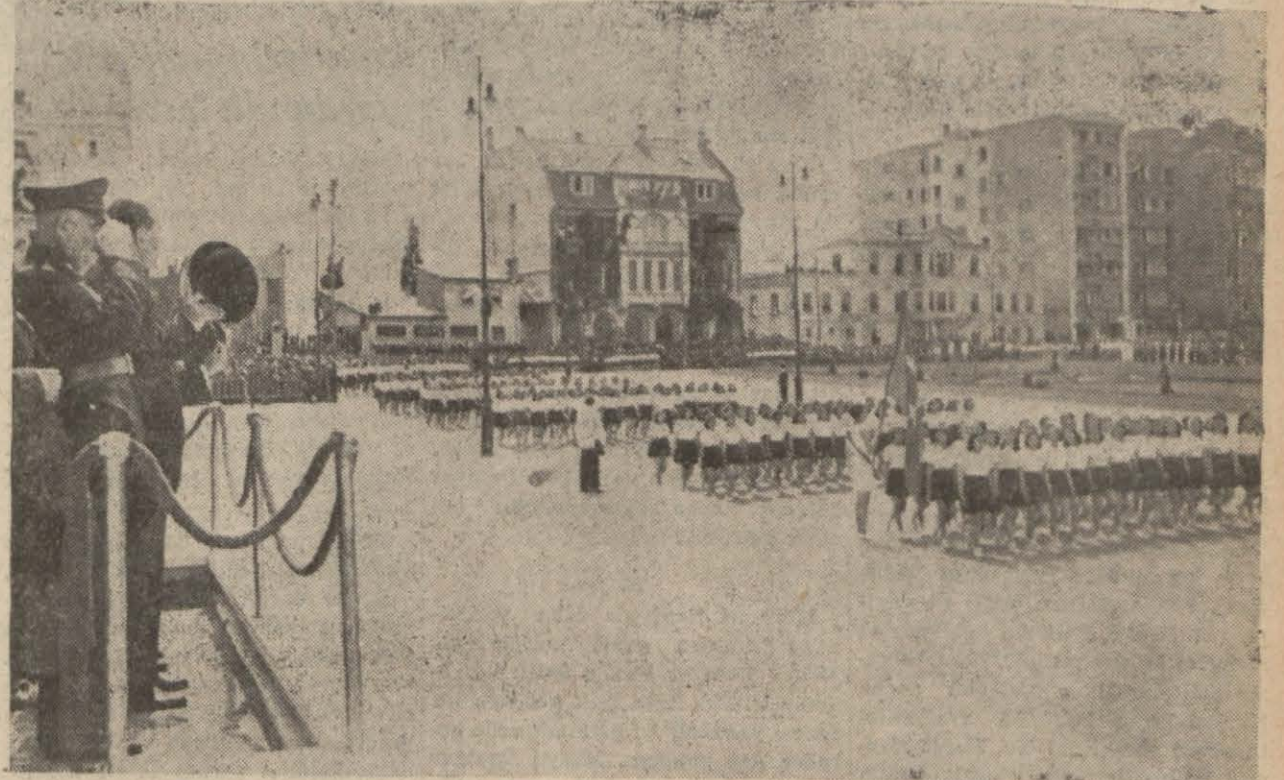
Reisiicumhumuz, mekteplerinin ve beden terbiyesi mükelleflerinin yaptıkları hareketleri yakın bir a- laka ile sonuna kadar takip buyur- muşlardır.

Spor ve atletlerde görülen ilerle- me, Devlet Reisiimizi çok memnun etmiş ve bu münasebetle Harp Oku- lu Müdürü Kurmay Albay Behzat Göker'i ve Harp Okulu Beden terbi- yesi muallimi Hüsamettin Gürel'i tebrik ve taltif etmiştir. Kezallık beden terbiyesi mükelleflerinin tat- bık eden General Cemil Taneri ve Gazi enstitüsü beden terbiyesi mü- dürü Nizamettin Kırsan ve onun va- sıtasile muallimleri tebrik etmişler- dir.

### İSTANBUL'DA

Dün, 19 Mayıs, Atatürk'ün memleketin istiklâl ve tarihini kurtarmak için Anadolu'ya ayak bastığı gün, Türkiye'nin her köşe- sinde büyük tezahüratla kutlandı. Bu mutlu günü kutlamak üze- re İstanbul halkı sabahın çok er- ken saatlerinden başlayarak Tak- sim meydanına akın etmeye baş- lamışlardı. Dün Taksim meydanı müstesna günün muhteşem ha- vası içerisinde kaynaşan binlerce Türk genç ve onlara gururla ba- kan binlerce Türk büyüğünün se- vincile dolmuştu.

Saat sekiz buçukta, Galatasar- ay lisesinde geçit resmi kıyafeti- ne giren kız talebeler başlarında beden terbiyesi muallimi Mesa- det ve Taksim lisesinde toplanıp hazırlanan erkek talebeler de Ka- tatas lisesi beden terbiyesi hoca- (Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) ///



Yukarıdaki genç Türk kıızı hitabesini yapıyor. Aşağıda gençlik geçit resminde.

### Yarı yarıya uydukları örnek

Bazı milletler, Türkiye'nin örneğini yalnız mücadele bakımından takip ederek menhus talilerini yenmiş- lerdir. Fakat bu örneği so- nuna kadar takip edebilse- leri bugün bambaşka bir âleme kavuşmuş olurduk.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Eski İtalyan Hariciye Na- zırı Kont Sforza'yı mem- leketimizde tanyanlar çoktur. Mübareke günlerinde burada İ- talyan fevkalâde komiseri diye bulunmuştur. Liberal bir mül- teci sıfatıyla memleketinden u- zaklaştıktan sonra da bize dair kitaplar, gazete yazıları yazmış- tır.

Dünkü sayımızda, Atatürk hakkında muhtelif dillerde ya- pılmış olan negriyate dair bir yazı vardı. Bu yazıda Kont Sforza'nın bir kitabından ve bir köşiden de bahsediliyordu.

İtalyan diplomatının fikrince Atatürk'ün tarihte eşi yoktur. Çünkü muvaffakiyetli bir asker olduğu halde 1919 da Samsuna çıkarak dakikada emperyalizm fikrini tasfiyeye uğratmış ve devlet reisi olduktan ve büyük zaferleri elde ettikten sonra da haricete macera aramaktan dai- ma kaçınmıştır.

Halbuki hadiselerin sevkile Avrupa'nın diğer memleketle- rinin hepsi, milletlerinin dikkatini harici maceralar ve yeni yeni fetih emelleri üzerinde top- lamışlardır.

Dikkat ettiniz mi? Bünyesi eelden sağlam memleketlerde emperyalizm mikrobu yaşaya- bilmeyi yabancı insanlarla mes- lelerde, bir cici mama diye de- Amerika, İspanyol muharebe- melerinde sonra eline geçen bütün memleketleri birer birer azat et- tirir. Fakat istiklâl diye çı- lıran Filipiniler bugün Japon emperyalizmi Amerikanın etkeleri- ne sürüldükleri halde, Amerikalı- lar istig'na gösteriyorlar. İsveç, Norveç, İsviçre gibi dahilî ha- bati muvazenesi ve sağlam mem- (Devamı: Sa. 5, Sü. 4 te ★)



Resim, erkekleri yü rüyüş halinde gösteriyor

### Sollum İngilizlerde Almanlar aksini iddia ediyorlar

*Bütün iddialara rağmen İngilizlerde olduğunda şüphe yok*

«Sollumdaki vaziyet hakkında her iki taraf ta başka başka iddialarda bulunmaktadırlar. «Almanların iddiasına göre, Sollum ve Caputoz elan ellerinde bulun- maktadır. İngilizler de, Sollumun ve Caputoz'un geri alındığını söylü- yorlar. «Geçen hafta Almanlar Sollumun ilerisindeki Bug Bug mevkiine kadar gelmişler, Sollumu ve Caputoz'u al- mışlardı. Sonra yine İngilizlerin e- line geçti, Almanlar, tekrar ağır tanklarla hücum ettiler ve Sollumu geri aldılar. İngilizler, üçüncü defa taarruza geçtiler, bu yerleri tekrar işgal ettiler. Bugün Sollum ve Ca- putoz'un İngilizlerin elinde olduğuna şüphe yoktur.» (Radyo Gazetesi)

### Yeni bir kanal

**Almanyanın Kara- denizle irtibatını temin edecek**

«Tuna üzerindeki Çerevodayr Kö- stenceye bağlayan 38 mil uzunlukta bir kanal inşa edileceği haber veril- mektedir. Bu yapılacak kanal Almanyanın doğrudan doğruya Karadenizle irti- batını temin edecektir.» (Radyo Gazetesi)

### Habeş işi tamam Dük d'Aosta teslim oldu

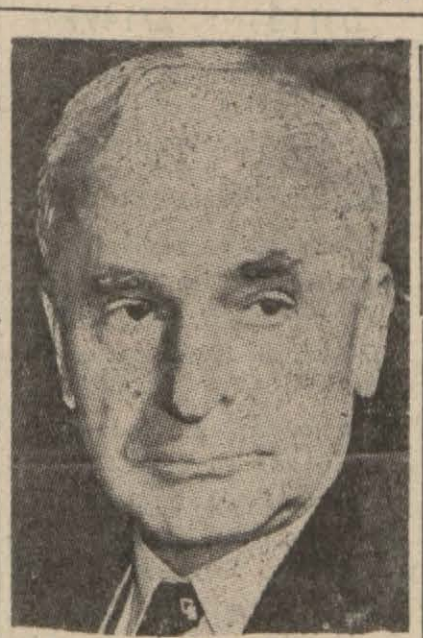
*İtalyanlar imkânsız- lık karşısında başka çare bulamadılar*

Roma, 19 (A.A.) — İtalyan ordu- ları umumî karargahının 348 nume- ralı tebliği: «Şarkî Afrikada Amba Alagi gar- nizonu, her türlü imkân fevkinde bir mukavemet gösterdikten sonra yiye- cek, içecekten ve yaralıları tedavi etmek imkânından mahrum kalmış olduğundan kendisine muharebeyi terketmek emri verilmiştir. «Düşman, askerlerimizin kıymetini tehcil maksadıyla zabıtların tabanca- larını bırakmış, garnizonumuzun Amba Alagi istikâminden çıkarken bir geçit resmi yapmasını ve İngiliz müfrezelerinin kendilerine selâm dur- malarını karar altına almıştır. «Dük d'Aosta da kıtasının âkibe- tine uğramıştır.»

Kahire, 19 (A.A.) — Kahiredeki muhahitler Amba Alagideki kitalar teslim olduktan sonra Habeşistan harbinin uzun sürmeyeceği kanaa- tindedirler. Mücadeleyi idare eden Dük d'Aosta, teslim olduktan sonra tecrit edilmiş bir vaziyette bulunan Gondar ve Cimma garnizonlarının uzun müddet mukavemet etmeyecek- leri zannolunmaktadır.

**Teslim olan İtalyan kuvvetleri yedi bin**

Teslim olan Dük d'Aosta, Trablus- garp harbinde hecin süvar kitalara kumanda etmiş ve yaralanmıştır. 937 senesinde, Mareşal Gaziyaninin yeri (Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) ///



Amerika Hariciye Nazırı Hull

### Amerika Hariciye Nazırı C. Hull Sulh prensipleri hakkında beyanatta bulundu

Neuyork, 19 (A.A.) — Hariciye Nazırı Hull dün Amerikan millette- nin büyük bir kısmını demokrasilere rek Amerikanın dış siyaseti hakkın- da iki mühim beyanatta bulunmuş- tur: 1 — Hull, gönderilen harp malze- mesinin İngiltereye varması çarele- rini Amerikanın temin edeceğini te- yit etmiştir. 2 — Hull, sulh tekrar teessüs e- derken Amerikan hükümetinin dün- yaya rehberlik etmesi lâzım geldiği prensiplerini ilk defa olarak izah et- miştir. Bu seneki Amerikan dış ticareti- nin büyük bir kısmını demokrasilere gönderilen ve binaenaleyh aynı za- manda da Amerikanın müdafaasına (Devamı: Sa. 5, Sü. 5 te) ///

### Amerika Pusuda

**Esaslı bir şekilde hazırlanıyorlar**

*Fransız müstemleke- lerini idare için hazırlık başlıyor*

Neuyork, 19 (A.A.) — Associated Press'in salâhiyetler bir kaynaktan öğrendiğine göre, Fransa ile Al- manya arasındaki iş birliği, Ameri- ka kıtası aleyhine çevrildiği takdir- de, Fransız müstemlekelerini idare etmek üzere muvakkat bir teşkilât vîlode getirilmesi için 21 Amerika hükümeti şimdiden hazırlanmış bu- lunmaktadır. Alman, Fransız iş birliğinin mahiyeti belirlinceye kadar bu hususta hiç bir harekete geçilmi- yecektir.

**Amerika'da harp aleyhtarları**

Vaşington, 19 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor: Harp aleyhinde 30 mayısta topla- nacak olan kongre murahhasları, şayet Roosevelt, 27 mayısta söyli- yeceği nutukta Amerika harp gemi- lerinin şimdiden açık denizlerde va- pur kafilelerine refakat ettiğini ve- ya Dakar, Singapur, Asor ve Kanar- ya adalarını işgal etmek niyetinde olduğunu söyleyecek olursa kitle ha- linde nümayişler tertip edileceğini bildirmişlerdir. Harp aleyhtarı kongre Wheeler, Nye ve Tobey gibi infiratrçı ayan az- aları tarafından tertip edilmekte- dir.

### Dö Gol Taraftarları

**Vişi tarafından idama mahkûm**

*Askerî mahkeme Fransada ağır Cezalar veriyor*

Bern, 19 (A.A.) — Vişiden alman bir habere göre, General de Gaulle taraftarlarına çok ağır cezalar ve- rilmmiştir. Clermont Ferrand askerî mahke- mesinin, üç küçük zabiti idama, 17 küçük zabiti de 10 seneden mübetteh küreğe kadar giden cezalara mah- kûm ettiği söylenmektedir.

### Irakta vaziyet

**Basraya İngiliz kitaları geldi**

Habbaniye, 19 (A.A.) — Reuter a- jansının muhabiri bildiriyor: Tayyare ile İngiliz kitalarının mu- vasalatı üzerine vaziyet memnun- yeti mucip bir tarzda istihale etmek- tedir. Basraya süratle takviye kita- larının muvasalat etmiş olması hiç şüphesiz çok iyi tesirler yapacaktır. Bağdattaki vaziyet karanlıktır. Tel- graf muhaberatı ve demiryolu mü- nakalatı kesiktir. Fakat Bağdatta bulunan İngiliz elçisile memurların sağ ve salim oldukları malumdur. İngiliz tayyareleri, Irak kuvvetleri bakiyesini mefûc bırakmak için gay- retlerine devam ediyorlar. Hava mey- danları, kırsalalar, nakliyat, benzin de- (Devamı: Sa. 5, Sü. 3 te) —/—

### DARLAN İngiltere ile harp istiyor

*Böyle bir harp her gün bekleniyor*

*Fransa, Almanyanın İngiltereyi mağlûp etmesine yardım edecek*

«Günün en mühim hâdisesi, Vişi hükümeti ile Almanyaya arasındaki iş birliği meselesidir. «Berlin, müzakerelerin henüz bit- mediğini bildiriyor. Bu müzakereler, Hitler - Peten mülâkatındanberi de- vam etmekte idi. İş birliği o zaman kararlaştırılmıştır. «Mareşal Petene, Hitlerin görüşü- nü kabul ettirmek için hayli zaman geçmiştir. Bu zaman içinde, Alman- yanın Fransaya ihtiyacı daha ziyade artmıştır. «Almanyayı, Fransaya muhtaç e- den âmilleri şunlardır: «İngilizlerin mukavemeti, İtalyan- ların Akdenizdeki aczi... «Almanya, İtalyayı taleplerinden vazgeçmiştir. İtalya, artık Fransız müstemlekelerini istemiyor. Buna karşı Yugoslav topraklarından tat- min edilmiştir. «İtalya, İngilizler tarafından işgal (Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) ///

### Hess Sözleri plağa alındı

**Bayan Hess mevkuf değil**

«Almanlar, Hess'inden artık bah- setmemektedirler. İngilizler ise bu- na çok ehemmiyet veriyorlar. «Hess'in ağzından çıkan her söz zaptedilmiş, Kırk Patrik ve Dük Hamiltonla olan görüşmeleri plağa almıştır. Hess'e ait kocaman bir dosya hazırlanmıştır. «İngilizlere göre, Hess'in ifşaatı o kadar çok, o kadar mühimdir ki, Hitler, bunu bilse esas planlarını de- ğiştirmek mecburiyetinde kalsın.» (Radyo Gazetesi) Devamı: Sa. 5 Sü. 6 da X X.

GÜNDEM  
GÜNE

Gelen kim?...

Vapurda bir İtalyan mecmuasının sayfalarını karıştırıyor ve resimlerinin altında ki izahatı okuyarak sağ tarafında oturan arkadaşına anlatıyordu.

Ben, sol tarafında oturduğum için göz ucile resimleri takip ediyordum, izahatı da dinliyordum. Bir tepenin üstüne yayılmış İtalyan askerlerini gösteren bir resim hakkında şu izahatı veriyordu:

— Askerlerimiz, Arnavutluk'ta sert dağlarda, tepelerinde kahramanca harp ettikten, fena havalarda, yolsuzlukta, yağmur ve karın ölenine diktği bütün engellere göğüs gerdikten sonra "İlkbahar" gelip karlar eriyince bütün bu tepelere hakim oluyorlar ve buraları düşmandan temizlemişlerdir.

İzahatı dinleyen arkadaşım: — Kuzum Allah aşkına, Almanların adı ne zamandan beri "İlkbahar" oldu diyince, kaka, tu verene de, ben de kendimizi tutamadık ve kahkahayı saldı verdik.

KÖR KADIN

## Amerikadan limanlarımızı harp sigortası ücretleri indirildi

Amerika'dan gelen ticari mecmualarda okuduğumuza göre Amerika sigorta şirketleri, Akdeniz limanlarına olan harp sigortası ücretlerini indirmeye başladılar. Bu sigorta poliçesi muameleleri yeni den kurmağa karar vermişlerdir.

Süveyş yoluyla Türk, Filistin ve Suriye limanlarına yapılacak ithalat ve ihracat için açık politik usulü kabul edilmiş ve harp riski sigortası yüzde on indirilmiştir. İskenderiye'ye kadar ücret yüzde yedi buçuktur. Karadeniz limanları için (Rus limanları hariç) harp riski sigorta yüzde on ikidir. Aynı limanlara düşman birliklerinden zaptedilmek riskine karşı da yarım milyon dolarlık bir tutarda tahakkül sigorta muamelesi başlamıştır. Bu sigortadan yararlı harp gemileri tarafından yapılacak müsadere harıdır.

Sigorta şirketlerinin verdiği bu yeni karar üzerine şarkı Akdeniz ihracat ve ithalat muamelelerinin artması Amerika'da önemlenmektedir. Yeniden altı Amerikan vapur şirketi Süveyş yoluyla şarkı Akdeniz limanlarına vapur işletmeye karar vermişlerdir. Bu vapurlar, New York'dan kalkarak Afrikayı dolamak suretiyle Süveyş kanalı ve oradan şarkı Akdeniz limanlarına varacaktır.

Diğer yerlere olan Amerika harp sigorta ücretleri de indirilmiştir. Portekiz ve İspanya'da Amerikan bayraklı vapurlarla yapılan kıyafat için olan ücret yüzde ikiden yüzde bir buçuğa, Amerika bayraklı başka bayraklı vapurlarla yapılan sevkıyatın ücreti yüzde beşten dört indirilmiştir.

Akdeniz, Kızıldeniz ve Akdeniz körfezi haris olmak üzere Afrika limanlarına olan harp sigorta ücreti yüzde ikiden yüzde bir buçuğa indirilmiştir.

## Doğranmış bozuk pastirmalar

Üsküdar belediyesi, makine ile doğranmış pastirmaları muayene ettirmekte ve bozuk pastirmaları rek doğrayan, satan pastirmacıları şiddetle cezalandırmaktadır.

— Size bunu yapacağma söz veriyordum. Fakat elimim ki lüzum kalmıyacak. İmam nizi bilmiyorum.

— Roda Mairesi.

Ralf bu isimli iştince titredii. Genç kızın sesi bir tatlı rüzgâr gibi insanın kalbini ısıtıyordu.

Roda hâve etti:

— Camayka adasından olduğumu da ilâve ediniz.

Bu son cümle Ralfi fena sinirlendirmişti. Bir an içinde gözlerinin önünde Camayka adası, Belden, Habes gibi ve polis müfettişleri canlandı. Demek ki bütün bu hadiselemler bu güzel kızın bir rolü vardı.

Tam o aralık odaya kapı açıldı. Rodanın yüzü dehşet ve korku ile sarardı. Ralfin ilini tutarak:

— Girmesin, içeri girmesin müsaade etmeyiniz rica ederim. Onu buradan uzaklaştırınız, gitsin.

Diye yalvardı. Delikanlı kızın sayıkladığına hükmetti, çünkü kapıdaki insan görünüyordu, o tarafa arkası dönüktü.

Rodayı teskin için:

— Korkmayınız, kimse buraya gelmez. Dedi. Genç kız hâlâ yalvaryordu:

— Hemen gitsin. Buraya gelmesin.

— Pekli peki. Siz üzülmeyiniz. Kimse buraya gelmesine müsaade etmem.

Diyecek odadan çıktı. Dışarda Sinta'ya karşı karşıya geldi.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ  
İstanbul Yardım Sevenler Cemiyeti dikiş ve sargı işlerini de teşkilâtlandırarak

Cemiyet, babaları askerde bulunan ve bu sebeple anneleri de çalışmak mecburiyetinde kalan çocuklarla da alâkadar olacak

## Camilerin tamiri

Maarif vekâleti büyük camilerin tamiri için yardımında bulunacak

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, şehrimizde bu defa yaptığı tetkikler arasında müzelerle şimdiye kadar tamiri yapılmıyan tarihi binaların tamiri üzerinde de meşgul olmuştur.

Sultanahmet camii ile Ayasofya müzesini tetkik eden vekil, bu büyük caminin evkafını yaptırdığı tamir ile Müzeler idaresince tamir ettirilmekte olan Ayasofyanın tamiri masraflarına Maarif Vekâleti tarafından yardım edileceğini vadetti.

Türk mimarisinin bir şaheseri olan Sultanahmet caminin tamiri için, Vakıflar idaresi 27 bin lira tahsis etmiştir. Fakat bu para, yapılmasına lüzum götüren esaslı tamir kilyet etmemiştir. Ayasofyanın bahçesi ile civardaki binalar da tanzim edilen programlar dahilinde ve asırlarına bağlı kalmak şartıyla tamir ettirilmekle beraber yine tamirleri lüzum gelen bir çok kırsal bulunmaktadı. Vekâletin yardımı bu noksanları da ıkmal edecektir.

## Belediye seyyar tebliğ ve tahsil memurları için bir imtihan açıyor

İstanbul belediyesi, alacağı seyyar tebliğ ve tahsil memurları için yeni bir imtihan daha açmaktadır. Yarm, bu vazifelere talip olan lise mezunları, cuma günü de orta mektep mezunları arasında bir müsabaka yapacaktır. Bu imtihanlarda muvaffak olan lise mezunları 50 lira ücret ile veya 20 lira asil maaşla, orta mektep mezunları da 15 lira asil maaşla tayin edileceklerdir.

Bu imtihanlara otuz yaşından yukarı olmayan erkekler dahil olabilir. Belediye, tahsilat ve tebliğ memurluğu gibi ağır ve muhtelif mevsimlerde açıkta ve mütemadi çalışmaya icap ettiren bu seyyar vazifelere kadimlarımızın tayinini muvafık bulmamaktadır. Bu nokta nazarla müsabakalara kadim talipleri kabul olunmayacaktır.

## Üniversitede spor mecburi olacak

Önümüzdeki ders yılından itibaren tatbik edilmek üzere üniversite gençleri için alâkadarlar tarafından bir spor programı hazırlanmaktadır. Bu programın tatbiki için yeni bir teşkilât yapacaktır. Kara, deniz sporlarını ihtiva eden bu teşkilâtı muayyen yaşlardaki kız ve erkek talebeler mecburi olarak gireceklerdir.

Albert James Caron, İngiliz tabaası... Park Hotel'de oturuyor. 38 yaşında, eskiden tüccar, fakat şimdi ticaretten çekilmiş.

— Teşekkür ederim.

Müfettiş oradan doğruca Park Hotel'e gitti Caron hakkında otel kapısından malumat istedi. Şu izahatı aldı:

— Mister Caron üç hafta evvel otelde bir ede tuttu, fakat sadece üç gece kaldı. Bu mahallede evleneceği için otel ikamet yeri olarak görülmek istiyordu.

— Teşekkür ederim bana şimdiki adresinizi veriniz.

Kapıcı deftere baktıktan sonra cevap verdi:

— Adres yerini boş bırakmış, bir şey yazmamış.

Rason fena halde kızıştı:

— Otel müdürüne söyleyiniz. Müsterilerin beyanname doldururken adres veremelerinin mutlaka lüzum olduğunu söyleyeceğiz bundan sonra unutmazın.

Diye söylenerek oradan uzaklaştı ve polis müdürlüğüne gitti.

XII

## RODANIN GARİP ARZUSU

Ralf, Polis müdürlüğe görüşükten sonra evine dönmüş ve doktor Balzerov'e orada bulunmuş. Doktor biraz telaşlı idi. Dedi ki:



Yardımseven cemiyeti İstanbul idare heyeti bir toplantıda

İstanbul Yardım Sevenler cemiyeti, dikiş ve sargı işlerini de teşkilâtlandırmak kararını vermiştir. Bu gibi çocuklara çalışmak arzusunda bulunacak kadimlarımızın miktarı, İstanbul'daki ihtiyaçtan fazla olduğu takdirde, bir kısmı muvafakatleri ile yakın vülayetlerdeki atölyelerde çalıştırılacaktır.

Cemiyet, babaları askerde bulunan

## Millî Piyangonun 19 Mayıs Keşidesi Ankarada yapıldı

50 bin liralık birinci ikramiye 141893 numaralı bilete isabet etti

Millî piyangonun tertip ettiği 19 Mayıs fevkalâde çekilişi dün Ankara'da Sergilevinde saat 17 de çekilmiş ve bu çekiliş kalabalık bir halk kütlesi takip etmiştir:

Bu çekilişte kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

50.000 lira kazanan numara 141893

10.000 lira kazanan numaralar 212102 291262

5.000 lira kazanan numaralar 033764 197016

081184 271499

2.000 lira kazanan numaralar Sonu 0635 ile biten 30 bilet

1.000 lira kazanan numaralar Sonu 3103 ile biten 30 bilet Sonu 7829 ile biten 30 bilet

500 lira kazanan numaralar Sonu 2109 ile biten 30 bilet Sonu 2553 ile biten 30 bilet

100 lira kazanan numaralar Sonu 057 ile biten 300 bilet

10 lira kazanan numaralar Sonu 80 ile nihayetlenen 3.000 bilet

2 lira kazanan numaralar Sonu (0) ile nihayetlenen 30.000 bilet ikramiye kazanmışlardır.

50 bin liralık büyük ikramiye kazanan 141893 numaralı biletin bir

parçası İstanbul ve bir parçası da Gönende satılmıştır.

10 bin lira kazanan 212102 numaralı biletin bir parçası İstanbul ve bir parçası da Ankara'da, diğer ikinci on bin liralık ikramiye kazanan biletin bir parçası Sungurlu ve bir parçası da İstanbul'da satılmıştır.

5000 liralık ikramiye kazanan biletlerin dört parçası İstanbul, bir parçası Edirne ve bir parçası da Ayvalıkta satılmıştır.

Diğer ikramiyeler yurdun muhtelif yerlerinde satılan biletlere isabet etmiştir.

## Bursa ceza evinde bir cinayet

Bursadan aldığımız bir habere göre, Bursa ceza evinde bir cinayet işlenmiştir. Mahpuslardan biri öldürülmüş, bir diğeri de ağır surette yaralanmıştır. Hadise şöyle olmuştur:

Muhtelif suçlardan 30 sene hapse mahkûm Feriköylü İbrahim ile beş mehkûm kumar oynarlarken aralarında bir kavgaya başlamış, iki taraf kumarcular birden ayaklanarak birbirlerine saldırmışlardır. Bu esnada, kavgacıların Hilmi, Feriköylü İbrahim'i bıçaklamış ve bu arada Hasan adındaki mahkûm da ağır surette yaralanmıştır.

Hadiseyi haber alan gardiyanlar, kavgacıları güçlükle ayırmış ve müd detumulluk işe el koyarak tahlikeye başlamıştır.

## YEŞİL GÜL

Yazan: Roy Wickers

— 15 — Çeviren: Rezzan A. E. Yalman

— Döndüğünüzde çok memnun oldum. Yarm saate kadar cerrahe gelecek. Hemen ameliyatı yapacağız. Ameliyattan evvel hasta sizi mutlaka görmek istiyor. Bu arzusunun yerine getirmemiz lazım...

Ralf bu haberi alınca içinde garip bir heyecan hissetti. Meğul genç kız ile görüşmek fırsatından istifade etmek, kim olduğunu öğrenmek istiyordu.

Fakat genç kızla karşılaşıncaya garip heyecanlara kapılıyor, kendisine hakim olamıyordu. Bütün soğuk kanlılığını topluyarak:

— Pekli, dedi. Gidip göreyim.

Kendi kendine karar verdi:

Bu defa artık kendisini kaybetmeyecekti.

Bir yabançı kadın için bu derece üzülmek pek manâsızdı. Doktorlara beraber hastanın odasına doğru giderken heyecanı belli etmemek için iradesini zorluyordu. Kapıya vardıkları zaman doktor usulca:

— Belki sizinle yalnız görüşmek ister. Ben çekileyim, diyerek yol verdi.

Ralf odaya girdi. Küçük bir mektepli gi-

bi sıkışkan bir hali vardı. Genç kız başını delikanlıya doğru çevirerek tatlı ve ahenkli sesle:

— Bana ameliyat yapacaktı, dedi.

— Evet, biliyorum. Fakat ameliyat tehlikeli değildir. Eğer mühim bir ameliyat olsaydı hiç burada yapılar mıydı?

Kız tatlı bir tebessümle:

— Teşekkür ederim, dedi. Korkmuyorum. Sadece ameliyattan evvel sizi görmek ve bana yapmış olduğunuz iyilik için ne kadar minnet duyduğumu söylemek istedim.

— Rica ederim, böyle konuşmayınız.

Genç kız gözlerini kapattı. Ve sustu. Ralf odadan çıkacakken kız tekrar söze başladı:

— Size bir şey sormak istiyorum.

— Nedir?

— Eğer ameliyat esnasında ölürsem bu haberi derhal bütün gazetelere veriniz mi?

Ralf bu garip arzuya pek hayret etti. Fakat böyle bir şeyin vaki olmayacağına emin olduğu için:

Avrupada  
20 Senem  
Nasıl Geçti

Fakat bu yalnızlık da öyle kolay alışılacak meseleye benzemiyordu

Yazan: Rebia Tevrik BAŞOKÇU

Telif ve tercüme hakkı tamamen mahfuzdur

— 34 —

Sadıkof bunları söyleyerek hemen çantasını açtı. İçinden üç bin mark çıkardı bana verdi.

Ben bu parayı göklerden düşmüş bir nimet, Sadıkofu da dünyanın en insanıyetli bir adamı gözüle görüyordum. Oradan çıkarken Sadıkofa bıraktığım şeyler için bir makbuz almadım hatırıma geldi. Fakat bu kadar candan, en dar bir zamanında beni en müthiş bir sıkıntıdan kurtaran bir adamdan makbuz istemek bir küçüklük bir kabalık olacaktı. Bu nu yapamadan dükkandan çıktım.

Bugün otele gelirken iki yumurta ya bir çeyrek kilo da kiraz ilâve etmişim.

İçimde bir parçacık rahatlık vardı. Ah, şu otele parasını yüzümün altına verip bir kere tuttuğum odaya taşınmam başka bir şey istemezdim. Çalışmaya başlasam belki talih bana yardım ederdi.

★

Berline gittiğimden beri Paristeki ahapplara bir kart bile göndermemişim. Şimdi onlara selâm ve teşekkürlerimi göndermeliydim. Otelin yazı odasına girdim. Nerminden başlayarak hepsine ayrı ayrı yazdım. Ve Berline tahmin ettiğimden daha fazla bir müddet kalacağımı bildirdim... Acaba Nerm'in şimdi ne yapıyordu? Benim Paristen gidişimden memnun kalmış mı idi? Beraber gezip eğlendiğimiz o dostları acaba hangileri benim bugünkü vaziyetimi tasavvur edebildirdi? Ya, Nejat Nazmi? İstikbalde sefir olacak benim sabık namzedim?...

— Gutentag Gineyde Frau! Sağ kolum yazı masasının üzerine da, yazmış, âdeti olduğum yeri bile unutmuş, geçmişlere dalmış düşünürken birden kulığıma pek sert gelen Almanca bu "gününüzün hayır olsun Hanım Efendi" sesi beni yerimden fırlattı.

A, yine Müsyü Damgar karşıma dikilmişti. Yarabbi! Beş aydır hayatı bana açtığı dram yetmişim, şimdi Berlinde de bir Müsyü Damgar mı Paristeki Müsyü K'un yerini alacaktı? Ben artık insan istemiyordum. İş istiyordum, iş... İcrata, yalnız icraat! Beş şeylerden artık çok usanmıştım...

— Gününüzün hayır olsun. Dedim. Birbirini üstüne yazı masasını üzerim yığılmış mektupları gördü. Hayretle gözlerini açarak: «O, hu, hu» diye gülmeye başladı. Sonra bir şeyler söyledi anlayamadım. Her halde çok terbiyeli bir adamdı. Benim o dakika başka bir dünyada yaşadığımı anlamıştı. Ellerile işaret ederek biraz sonra tekrar geleceğini söyledi ve âdeti ayaklarının ucuna basarak gibi odadan çıktı.

«Keşke Almanca bilseydim de şu adamla konuşsaydım.» Dedim. Bütün dünya İskandinavlıları, dünyanın en medeni ve en terbiyeli adamları olduklarını, arkadaşlık hayatını en fedakar kardeşlikten daha üstün tuttuklarını söyler. Hiç olmazsa bilmediğim bir dünyadan haber alırdım... Buraya geldiğimdenberi birbirine ne kadar aykırı hisler karşısında kalıyordum. Biraz evvel insanlardan uşandığımı söylerken şimdi yine insanlara sokulmak istiyordum.

İnsanların yalancılığından usanmışım. O nevi insanların yüzünden, memleketimden, aleminden, içinde doğduğum kolay ve zahmetsiz hayatımdan, hattâ bütün emellerimden bile uzaklaşmışım. Şimdi tanımadığım bir memlekette bir suğu gibi yaşarken yine o türlü insanlardan kaçıyor durum. Fakat bu yalnızlık da öyle kolay alışılacak bir meseleye benzemiyordu.

Mektuplar elimde, yazı odasından çıkar çıkmaz Müsyü Damgarı karşıma gördüm. Galiba beni rahatsız etmemek için sofadaki kanepeye oturmuş, beklemişti. Beni görür görmez hemen direktörün odasına girdi, ikisi birden karşıma dikildiler. Müsyü Damgar yine ona uzun uzun bir şeyler anlattı. Direktör bana dön di:

— Madam, dedi. Müsyü Damgarın sizden büyük bir ricası var: Bu gece onunla tiyatroya gitmek arzu eder misiniz? Kabul ederseniz size minnettar olacağım.

— İyi ama, dedim. Konuşmadan birlikte gezmek bana pek garip geliyor. Hele tiyatrodan bir kelime bile anlamıyacağım.

— Müsyü Damgarın sizi davet etmekte istediği tiyatroya operettir, metropoliten tiyatrosudur.

Ben elimde olmyarak güldüm. Çünkü üç gün evvel Pariste kullanılan tabirle (Metropoliten) diye yer

alfr trenlerini ararken bu tiyatronun gelişine kadar gitmişim. Bu küçük macerayı ben direktöre anlatır anlatmaz derhal o da Müsyü Damgara tercüme etti. Tekrar üçümüz birden gülmüştük.

Direktör: — O halde ben hemen bir adam gönderip bileti alırayım, çünkü sonra yer bulunmaz. Müsaade ederseniz elinizdeki mektupları da verin. Postaya göndereyim, dedi.

Uzattığım mektupları aldı. Otel memurlarının kıymetli bir müşterileri olan Müsyü Damgara hoş görünmek için benim etrafımda pervane gibi döndüklerini hissettim.

Yine dün akşamki gibi dar ve ka, ranlık odamda ispirotoda haşladığım iki yumurtayı yerdim:

— Ne garip bir tecellim var, diyordum. Bir taraftan yarı aç yaşıyordum. Diğer taraftan birçok insanlara gipte verecek hadiselerle karşılaşuyordum.

Fakat ne zararı var, nasıl olsa iki gün sonra otelden gideceğim. Matmazel Fritzanın kirli odasına yerleştiğimden sonra beni ne Müsyü Damgar görecekti, ne de böyle maceralar başıma gelecekti...

★

Metropol tiyatrodan daha yerli yerli gitmeden geniş koridorlarda Müsyü Damgar birkaç dostu ile selâmlaştı. Pek kelli felli görünür bir taneisi yanında, iyi giyimmiş eşile beraber bize yaklaştı. Müsyü Damgar taktim resmini yaptıktan sonra benim Türk olduğumu ve henüz Almanca bilmediğimi de onlara söyledi.

Kelli felli zat, derhal fasih ve mü, kemmel bir Fransızca ile benimle konuşmaya başladı. Ona eşli de katıldı. Nereden geldiğini, Berlini nasıl bulduğunu ince ince sordular. Ve Müsyü Damgar'a:

— Perde arasında görüşelim de Madam bir gün Potsdam sarayına götürüp gezdirelim. Orasını çok beğenecektir, dediler.

Onlardan ayrılmayı düşünürken Müsyü Damgar bu adamın Krop fabrikası seferinden birisi olduğunu yavaşça bana anlattı.

Oyun başlamıştı. Esastan bir şey anlamamakla beraber müzikteki güzelliğe hayran oldum. Bu gece otel odamda kendimi tekrar kara dü şüncelere bırakmadığma pek sevindim.

Perde arasında tekrar Müsyü Damgarın dostları ile birleştiğimiz zaman, Krop'un şefi ertesi günü saat iki bu çukta eşile beraber gelip Müsyü Damgarla beni otel Bauer'den alacaklarını ve Potsdama gideceğini söyledi. Ben bu davetten cidden memnun olmuştum. Teşekkürle kabul ettim.

Ertesi gün Potsdama giden fevkalâde bir yolun üzerinde (Kayzer Pavilyon) isiminde ağaçlar arasında iki katlı büyük bir lokantanın üst tarasasında dört kişi dondurma yiyor. Duk. Bu (Kayzer Pavilyon) (Vanze) denilen büyük göle bakıyordu. Manzarası güzeldi. Krop'un şefinin eşli bana:

— Görüyorsunuz, diyorodu. Size burası Boğazi hatırlatıyor. Gözlerinizi Vanze'den almayınız.

İyi görmüştü. O dakika kalbimde memleketimin tahassür kasırgaları esiyordu. Derin bir hayranlık içinde cevap verdim:

— Hakkınız var. (Vanze) Boğaza çok benziyor. Şu dakika beni memleketimde yaşıyorsunuz. Ne kadar memnun oldum tasavvur edemezsiniz.

Boğazdan bahsedilirken sözün Anadolulu harbinde geçmemesi kabil miydi? Krop'un şefi ve eşli geçen harp içinde İstanbul'a gitmişler, bizi bizden daha iyi tanyolarlardı.

(Arkası var)

Bir hırsız dört buçuk aya mahkûm oldu

Evvelki gece Yemiş iskelesinde il yanın dükkânının kepengi açılarak içerde bulunan kâğıtlardan bir top çalmış ve hırsız kaçmıştır. Fakat zabıtanın şiddetle takibi üzerine hır, sız yakalanmış ve Sadettin adında bir sabıkalı olduğu meydana çıkmıştır.

Sadettin, dün adliye teslim edilmek duruşması yapılmıştır. Mahkeme Sadettin'in suçunun sabit olduğunu görerek sabıkalıyı 4 buçuk ay hapse mahkûm etmiş ve çalınan kâğıt topunun sahibine iadesine karar vermiştir.

## Harp Vaziyeti

YAZAN:  
**İhsan BORAN**  
(Emekli Kurmay Subay)

## Habeşistanda:

İtalyan başkumandanı Dük d'Aosta'nın nerede olduğu hâlâ anlaşılmamıştır. İngiliz teslim şartlarının Habeşistan'daki bütün İtalyan dokümanlarına şamil olup olmadığı da malûm değildir. Ambalag'de İtalyanların teslim olması İngilizlerin temin ettikleri başlıca faydalar şunlardır:

A) Adisababa - Asmara yolu açılacaktır; bu yolu Mısır'ın Habeşistan ve cenubi Afrika ile muvasalasını temine yarayacaktır.

B) Ambalag'den sonra diğer mevzî ve küçük İtalyan mukavemetleri süratle kırılacak, Habeşistan'ın emniyet ve asayîşi düzelecektir.

C) Habeşistan kaynaklarından muntazam surette istifade mümkün olacaktır.

D) Serbest kalan İngiliz kuvvetleri orta şarkta cephele nakledilecektir.

Kont d'Aosta'nın B. Hitlerden harbe devam emri aldığı söyleniyor. Fakat yiyecek, cephaneye ve malzeme ihtiyacı çeken, yaralıları tahliye ve tedavi edemeyen İtalyan kütanelerinin harbe devam etmesi Mühverin zannettiği kadar bir fayda temin etmeyecektir. İtalyan kuvvetleri çok azalmıştır.

## Irakta Vaziyet:

İngilizler Basra, Rutba ve Habaniye bölgelerine kuvvetle yerleştiler. İngiliz tayyareleri Irak'a gelen Alman tayyarelerini de benzin ihtiyacı karşısında birkimsiyeler. Zira tayyareler Irak'ta tasfiye edilmiş pek az benzin bulabilmektedirler. Habaniye bölgesinden Bağdad'a gelen Irak kuvvetleri; çarçeken Fırat nehrinin bendlerini yıkmışlar, araziyi su altında bırakmışlardır. Iraklıların Bağdad ve Musul istikametlerinde Fırat nehrini maniasından istifade etmeleri varid idi. Fakat Basradaki kuvvetler simale ve Erdûn hududundaki kuvvetler Anan - Hadana istikametlerinde ilerlemeğe başladıkları zaman bu mania İngilizlerin işine daha çok yarıyacaktır.

## Suriyede Vaziyet

İngiliz hava kuvvetleri Suriye hava meydanlarını bombardıman etmiş; fakat Suriye - Filistin hududunda henüz bir muharebe başlamamıştır. İngiliz deniz kuvvetleri de Suriye sahillerinde bir faaliyet göstermemişlerdir. Filistin'deki İngiliz kuvvetlerinin ne sebeple harekete geçemedikleri belli değildir; İngiltere'nin orta şarkta vaziyetini kuvvetlendirmek zaruretindedir. Bunun için de Suriye'yi işgale teşebbüs etmesi lazımdır. Orta şarkta ve şarkı Akdenizde İngilterenin umumi hareket planı şimdilik müdafidir; fakat Suriye'nin işgali, yapılacak her fedakârlığa değer mühim bir meseledir. Suriye'nin işgaliyle İngiltere Mühverin Süveyş'e yapmak istediği kuvvâcın şark ucunu kırmış ve Mühveri garp gölüne muhiyarak vaziyetini emîn ve sağlam hale getirmiş olacaktır.

## Gestapo ve Entellicens

## servis:

Orta şarkta Almanya ile İngiltere arasında gizli harp bütün iddetle devam ediyor. Irak hükümet reisinin Nazi taraftarı faaliyetlerinden sonra Mısır genel kurmay başkannın firara teşebbüs etmesi Gestapo'nun entellicens servise meydan okuduğunu gösteriyor. Gizli cephe, kati netice cephesinden sayılır. İngiltere bu gizli cephe, geçen harbe nisbeten daha kuvvetli bir rakip karşılar ve orta şarkta bugün buple, entellicens servisin müdafide kalması kâfi değildir. Gizli harpte de taarruz esastır.

## Yüksek Mühendisi

Yüksek Mühendisi mektebini bitiren öğrenci vakitli konduktör unvanı ile taktikname almış olanlardan arzu etmiş olacakları imtihanlara kabulu ve muvaffak olanların teknik olmaları ve addömlerini kararlaştırılması.

## Adliye Koridorlarında:

## Yarım porsiyon adam, neresine vurursun

## İhtiyarlar, suçluya elin dert görmesin diye dua ediyorlardı

Kuvvetli, adaleli vücudunun üst kısmını süsleyen dik ve eğilmez gibi görünen bir başı ve güzel hatları çiçek denilen bir hastalığın gadrine uğramış çopur bir yüzü vardı.

Hâkimin karşısında konuşurken onu görenler suç işlemekten çok uzak, bir karıncayı bile ezmetmek korkan bir insan olduğuna yemin edebilirlerdi. Kuvvetli oluşunu hiçbir zaman istismar etmediği anlaşıyordu. Buna rağmen...

Hâkim: — Bak oğlum sen şu küçük adamı dövmüşsün?!

Diyece ona mülayemetini teberrüz ettirmek için verdiği bütün sıfatları bırakıp içimde suçlu ya karşı bir kin belirdi.

Davacı yerinde oturan hakika, ten küçük bir adamdı. Boyunu bükümüş, acınacak bir hal almıştı. Onu gören büyük bir zulme uğramış zannedirdi.

Suçlu yakayı anlatmağa başladı: — Efendim ben ayda ya bir kere, bilemedin iki kere Karagümrüğe gider oradaki üç beş kiracıdan kiralari toplar ve evime dönerim.

Geçen gün yine oraya gitmiştim. Yalnız mahalle ihtiyarlarının oturdukları bir kahve vardı, dönüştü oraya girdim. Hem hesapları yaparım hem de biraz dinlenirim, dedim. Baş bir masa seçtim, oturdum. Tam hesapları ya parken kahvenin havası birden bire değişti. Son günlerini konuşmaktan başka hiçbir şey yapmama kulağı geçiren ihtiyarlar sustular. Bu sükût havasını kahve kapısının çarpması bozdu.

Hâkim: — Sadede gel oğlum. Edebiyat yapma. Yakayı anlat, dedi.

Suçlu: — Bunlar müdafaa taallûk eder efendim. Müsaade edin de anlatayım, diye cevap verdi.

Bütün gün otuzdan fazla muhakemeye baktım olan hâkim, insaf et de kısa kes der gibi suçluya baktı. Mahkeme salonunu dolduran ihtiyarlar hâkime birkak da anlatsın der gibi bir hal aldılar, suçlu devam etti:

— Gürtülden hemen biraz sonra kalın bir ses duyudum. Başımı kaldırdım, şu küçük adam kösedeki ihtiyarlardan birine: — Merhaba babalık, işler yolunda mı, iyizki sağlık, öyle ne baktın alk, diye ketenhelvacı ağzile satışı.

İhtiyar lahavle çekti. Hiç seslenmedi. Derken uzatmışım bay hâkim, şu gördüğünüz davacı yok mu kahve içersinde satışma, diği kimsiyi bırakmadı, bütün ihtiyarlar onun serinden süsüyorlar, ağzılarını açıyorlardı.

Ben de tamidkırı biridir diye pek aldım. Fakat biraz sonra herif geldi kafama ekşidi. Tam karşına oturdum. Yazı yazdığını gördüm:

— Al eline kalemi, yaz başına geleni, diye tutturmaz mı?

Ben de ihtiyarlar gibi yaptım, cevap vermedim. Biraz geçti, herif cevap alamazsa pathyacak gibi idi.

— Baban da mı kâtipti? Be

— Şimdi söyle yavrum.

Genç kızım omuzlarımdan bir elektrik ceyreyni geçti, boğazından boğuk bir hıçkırık çıktı.

— Bana senin kuvvetinden biraz ver abla; sevdiğim adamı sevmek istiyorum. Bunun için ne yapayım?

Fâzile Hanımın kalbi bir bıçakla yarılmış gibi sızladı.

— Ondan emin değil misin Kezban?

— Hayır, onun beni sevmesine imkân yoktur. O istese de bu kabil değildir. Her şey bizi ayırıyor.

Odada derin bir sükût oldu. İkisi de kalplerinin boğuk atışını duyuyorlardı. Dışardan yapıtların hışırtısı geliyordu.

— Senin dürtüst ve namuslu olduğuna itimadım vardır Kezban. Senden tafsilât istemiyorum. Sırrını sakla ve mademki ayrı yasağa mahkûmsunuz. Onu unutmağa çalış.

— Bu çok güç bir şey... Korkuyorum abla.

— Neden korkuyorsun?

— Kendi metanetimim gevşemesinden, mağlûp oluştan, ona kendisini sevdiğimi göstermekten...

— Bunu anlarsa sana yaklaşır mı dersin?

— Bunu eminim... Hayır, bilmiyorum, hiç bir şey bilmiyorum. Yalnız onu sevmek istiyorum. Bunun imkânı var mıdır? Söyleyin bana.

— Vardı,

mübarek, demez mi?

Kafamı kaldırdım şöyle bir baktım. Lokma kadar adam. Bir tane vursan yarısı boşa gidecek. Kafamı eğdim, işime devam ettim.

— Ne baktın? diye sordu.

— Bana mı söylüyorsun? diye baktım, dedim.

— Sana bakarsam ne olur ki?!

— Göze de yasak yok ya, istersen bakarsın, istemezsen bakmazsın.

— Bana bak, ben bakar değilim, bakar senin babandır.

— Hadi oğlum sen mahalleye git, orada mahalle çocuklarıyla oyn.

— Mahalle çocuğu sensin.

— Yahu git, Allah aşkına işine.

— Şuna da bakın hele, dağdan gelmiş, bağdakinin kovuyor. Burası benim mahallem.

Aramızda bu muhavere cereyan ederken sinirlenmemek için kendimi zor zapt ediyordum. Etraftaki ihtiyarlar da, bu adama: — Yahu Sulu Mehmet bırak onu yabancısıdır. Elisine, diye müdahale etmek istiyorlarsa da orali olmadım:

— Size ne oluyor be moruklar diye çıkıştıyordum.

Artık sabrım tükenmeğe başlamıştı. Yerimde duramıyordum:

— Sana bir tane vurursam, dedim.

— Ayl.. dedi, yavaş vur, bir tarafımı kırarsın.

Delirmemek isten değildi. Etraftaki ihtiyarların gözlerinden:

— Hele şuna adamaklılı bir ders ver ki tadi damağında kalsın, demek istediklerini okuyordum. Ayaga kalktım.

— Bana bak, dedi, burası at meydanı değil, boy göstermek istiyorsan oraya git.

Bir taraftan da vurmağa acıyordum. Yarım porsiyon adam, neresine vurursunuz, şuna bakın bay hâkim?!. Yerime oturdum.

— Senin gibileri çok gördük, dedi. Bir eş bul da beraber gelin sizi bir arabaya koşalım.

Artık eler tutar yer kalmamıştı. Yerimden fırladım, üzerine doğru girdim:

— Bana bak, dedi, kavak da uzundur amma gölge vermez. Hiddetle kalkan zararlar oturur.

Evvelâ ben bir şey yapmadım. Kapının önüne çıkardım. Arkamdan:

— İnsan azmanı sen de, git dengine çat, diye bağıyordu.

Cevap vermedim, o yine:

— Ne oldu sanki bir elini kaldırı da görürsün. Ufak gördün de Karamursel sepeti mi zannettin, diye bağırdı, bay hâkim ne yaptığını bilmiyorum. Yalnız onun arada sırada:

— Can kurtaran yok mu, adam öldürüyorlar, diye bağırdığını duyuyordum.

Muhakeme bitmişti. Delikanlı ufak bir para cezasına çarptırılmıştı. Fakat davacı salondan çıkınca boynunu büyük savuşup gitmişti. Bu sırada ihtiyarlardan bir genç adama yaklaştı:

— Ellerini derd görmesin, dedi. Bıktık, usandık bu Sulu Mehmetten, herif bizim kahveye girince, köpekmiş ki diye değnek sız doluyor. Bize etmediğini bil.

Mit Perrin

— Cihan harbinden önce Dörtöl da ipek kozası da yetiştiriliyordu. Ve halk bu yüzden senede on beş, yirmi bin altın lira kazanmıştı. Sonraları türlü sebeplerle bu kârlı iş terk edilmiş. Kozacılığı yeniden diriltmek mekâzile Ziraat Vekâletinin bu yıl (200) kutu ipek böceği tohumu

rakmıyor. Aman oğlum sen bizi sık sık ziyaret et, dedi. Delikanlı bir şey söylemedi. Yalnız Sulu Mahmede esası bir ders verdiğinden memnun olmuş gibi gülmüştü. Koridordan ayrılırken muhakeme başında ona karşı edindiğim kin zail olmuş, buna mukabil ona ihtiyarların kurtarıcısı diye hakmağa başlamıştım.

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

— Mit Perrin

# Anadoluda "VATAN," Cennet, Dörtöl'dadır

## Yeni bir hayat kurmak niyetinde iseniz Dörtölden şaşmayınız



Tarsus'un genç ve değerli kaymakamı B. Şevket Eker

## Yazan: Cemal Bardakçı

Eski Konya Valisi



Tarsus'un çalışan Belediye reisi

Eski (İsus) şehrinin biraz cenubunda, İskenderin Milâddan evvel 333 senesinde üçüncü (Dara) yı yendiği ovanın kenarında, Gâvur dağlarının çam ağaçlarıyla süslü yeşil eteklerine yaslanmış altı bin nüfuslu çok şirin bir kasaba... Her ev bir portakal bahçesi içinde... Önünde bereketli, verimli bir ova da var ki İskenderin körfezi kıyılarına kadar uzanıyor. Öyle cennet bir yer ki sıcağlar bastı mı, beş on dakika yürüyünce kendinizi Gâvur dağlarının mis kokulu çamları arasına bulursunuz. Ve bu çamların diplerinden kaynayan pınarların temiz, hafif ve billür gibi berrak, buz gibi soğuk sularıyla hararetinizi giderebilirsiniz. Canınız balık mı istedi? İskenderin körfezinin çeşitli ve mezbul balıklarıyla, hususile nefis mercanları ve karlı deslerle kendinize mükemmel bir ziyafet çekebilirsiniz.

Dörtöl, bu sene (450) bin sandık içinde (40) milyon portakal, on milyon limon, on bin kilo muz ihraç etmiştir. Her salıkında yüz elli muz var. Bir salık iki liradan beş liraya kadar satılıyor. Meyvenin, sebzenin her türlü bol... Nisannın ilk günlerin de çek yedim. Koyunları yılda iki defa kuzuluyor. Ormanlarında yedi hızar dermadan geliyor. Adanaya, Kayseriye her sene kül liyetli odun, kömür gönderiliyor. Kurumş portakal ağaçları masa, takunya olmak için Adanaya gidiyor.

Cihan harbinden önce Dörtöl da ipek kozası da yetiştiriliyordu. Ve halk bu yüzden senede on beş, yirmi bin altın lira kazanmıştı. Sonraları türlü sebeplerle bu kârlı iş terk edilmiş. Kozacılığı yeniden diriltmek mekâzile Ziraat Vekâletinin bu yıl (200) kutu ipek böceği tohumu

rakmıyor. Aman oğlum sen bizi sık sık ziyaret et, dedi. Delikanlı bir şey söylemedi. Yalnız Sulu Mahmede esası bir ders verdiğinden memnun olmuş gibi gülmüştü. Koridordan ayrılırken muhakeme başında ona karşı edindiğim kin zail olmuş, buna mukabil ona ihtiyarların kurtarıcısı diye hakmağa başlamıştım.

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

Mit Perrin

hat bir ömür geçirirler.

Burada da devlet baba ile halk çok iyi anlaşmış, kaynaşmış. Genç ve değerli kaymakam Bay Şevket Ekerle Belediye ve Parti reisleri elele vermişler, kasabayı imar etmek, güzelleştirmek, kaza topraklarını kıymetlendirmek için çalışıyorlar. Kasabanın elektrikle aydınlatılmasına teşebbüs olunmuş. Kudret sudan alınacak, tesissat (28) bin liraya ihale edilmiş. Bir yeni belediye binası bir de mezbaha yapılmış. Harita ve imar planı için de belediyenin bu yılki bütçesine tahsisat konmuştur.

Ve minelaraip...

Sayın okuyucular bu küçük başlı görünce galiba Turhal taraflarında, bir kadına fil doğurtan rahmetli ve sevgili seyyahımız Evliya Çelebiden bir fıkrâ nakledeceğimi sanırlarsa aldandılar. Benim anlatacağım hakiki bir vak'adır:

Dörtölde (Mecit) adında, o. tuz bes, kırk yaşlarında fakir ve cabil bir köylü varmış. Bu adam yılanlar ve akrepler üzerinde mutlak bir hâkimiyete sahip... Onun himayesine sığınanlar bu zehirli hayvanların şerlerinden, zararlarından masun ve mahfuz kalıyorlar. Bir parça bal veya tuz alıp Mecide gönderiyorsunuz... O, bunlara bir şeyler söylüyor. Ne söylediği belli değil. Öyle sanıyorum ki söylediklerinin mânâsı, ni kendisi de bilmiyor. Bu bal veya tuzdan bir parça yediniz mi, yılanı, akrebi koynunuza alıp ya tabilirsiniz. Çünkü onların zehirlerine karşı muafiyet kazanmış oluyorsunuz. Mecit bu hizmetine karşı bir ücret de kabul etmiyor.

Bir köy öğretmeni anlattı: Mektepte ders aralarında bazan bir çocuk iki tane yedi, dokuz boğumlu akrep yakalıyarak avucunun içinde döğüşürür diğer çocuklar da bu döğüşü heyecanla seyrediyorlardı. Belediye reisi de bu marifeti gösterebiliyormuş, okumuş baldan, tuzdan yiyenleri akrep, yılan sokmuyor değil, sokuyor. Fakat akittıkları zehir vücutte giremiyor, cilt üzerinde kalıyormuş. Dörtölden gördüğüm yüksek mevki sahibi zatlar da bu hale çok defa şahit olduklarını söylediler. Şaşılacak şey değil mi?

— Evet... Bunlar mesut olmak için kâfi amiller değil mi?

Fâzile Hanım mahzun mahzun gülmüşü, elini onun başında doladırdı.

— Bir dakika gözlerini kapa Kezban. O. nun sana yaklaştığını tasavvur et: İşte geliyor, elini tuttu, yüzünü yüzüne yaklaştırdı, dudaklarını uzattı, seni öpecek.

Genç kız sinirli bir hareketle doğruldu. Ellerini yüzüne kapadı, hakikaten bu sahneyi yaşamakta imiş gibi heyecanla: — Hayır, hayır! Diye bağırdı.

Onun bu isyanı karşısında Fâzile Hanım kararını verdi:

— O halde bugün için onunla evlenmem imkân yoktur yavrum. Bütün ömrünce bedbaht olursun. Biraz zaman bekley, kalbine ki ateş kilsin, o zaman muhakemeye ve hislerini onu tetkik eder, kararını verir. Senin gibi hassas bir kız için aşkı başka bir erkeğin kolları arasına sığınarak unutmak kabil değildir. Hem kendine hem de ona yazık etmiş olursun. Hatta belki ona düşman bile olursun. İnsan mantığı çok tuhaftır. Belki de onun seni sevdiğin adamdan ayırdığını düşünerek zavallı günahsız kocana karşı bir kin beslersin. Sevmediği adamla bir dam altında yaşamak bir kadın için cehennem azabından beterdir.

Sustular... Perdelerin arasından yeni doğan günün penbe ışıkları süzülmeğe başlamıştı. Kezban yavaş yavaş başını kaldırdı, Fâzile Hanma baktı. Yastığa gömülen başı

— Sizen der şey daha soracağım abla, buna da samimi bir cevap vermenizi rica ederim: Beni çok sevdiğine kanlı olduğum bir adamla evleniyim mi?

— Sen onu seviyor musun?

— Hayır.

— O halde?

— Çok sayanı hürmet bir kimsedir. Beni mesut etmek için elinden geleni yapacağına eminim.

— Yani sana iyi bir yuva hazırlıyacak, sana hürmet edecek, seni sevecek, bütün maddi ihtiyaçlarını temine çalışacak,

## SİYASİ İCMAL

## Anlaşmanın gizli şartları

Yazan: M. H. ZAL

H arpten sonra Almanya'nın bir adı da (Büyük Avrupa) olacaktır. Fransız, İtalyan, İspanyol donanmaları birleştirilerek bu (Büyük Avrupa) nun emrine geçecekmiş. Bunun umum kumandanlığına da, tabii Almanya tarafından, Amiral Darlan tayin edilecektir...

Son Alman - Fransız anlaşmasının şartları hâlâ gizli tutuluyor. Fakat bir İngiliz gazetesinin verdiği malûmata göre, anlaşma şartlarından biri de Amiral Darlan'a Fransızlığa ihanetini karşı, vaad edilen bu yaldızlı oyuncakmış.

Diğer ileri sürülen şartlara gelince; ve bunlar doğru ise Vichy Fransasının ne kadar aciz duyduğunu ve ne kadar kolay gözü boyanabileceğini gösteriyor.

Alsas - Loren hariç olmak üzere bütün Fransa boşaltılacakmış. Yalnız sahiller harp müdretine işgal altında kalacakmış. Suriye ve Fransanın Afrikadaki müstemlekeleri (Büyük Avrupa) nun emrine geçecek ve başında bir Alman bulunacak bir heyet tarafından Avrupa namına idare olunacakmış. Fransa tazminatın muaf tutulacak ve hava bombardımanları yüzünden hasıl olan zarar İngiltereye ödetilecektir.

İngiliz gazetesi söylemiyor, fakat öyle tahmin edilebilir ki iki milyon Fransız esirinin serbest bırakılması da bu anlaşmaya herhalde dahildir. Fransızlar, bu esirlerin açlık ve hastalık içinde azap çekmelerine üzülmekle beraber bir senedenberi ailelerinden uzak kalmalarına ve çocuk yetiştirememelerine de ayrıca üzüntü duyuyorlardı. Bir Fransız'dan şu sözleri işittim: «Biz zaten azılgız. İki milyon genç erkek, ailelerinden uzak kalır ve bir iki sene hiç çocuk yetiştirmese bu hal Fransız milletinin yarı yarıya hadım edilme demektir.»

Alman - Fransız anlaşmasının manzar



# Gençlik ve Spor Bayramı Sevinçle Kutlandı

(Baş 1 incide) ///

Hamdi Saverin idaresinde meydana gelerek yerlerini aldılar. Bu sırada sporcular ve İstanbul'daki beden terbiyesi müfettişleri de yerlerini almışlardır.

Meydanı temiz kıyafetlerle dolduran İstanbul bu gençlik ordusunu saat 9.5 da Vali ve Belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar yanında İstanbul komutanı Avni Akdağ, Parti idare heyeti reisi Reşat Mimaroglu, Maarif müdürü, Beden terbiyesi direktörü ve Beyoğlu kaymakamı olduğu halde toptan ederecek selam.

Bu esnada tayyareler meydan üzerinde uçuşur, her defasında gençler tarafından hararetle alkışlanıyordu.

Bundan sonra Cumhuriyet âbi, desine bir çok çelenkler kondu ve meydanı dolduran binlerce talebe ile on binciler halkın istiklal marşı söylenmiştir. Bu sırada tören meydanındaki direğe sanlı bayrağımız yavaş yavaş çekilmiştir.

Bayrak çekme merasiminden sonra İstanbul valisi ve belediye reisi Dr. Lütfi Kırdar: «Aziz ve muhterem vatandaşlar, genç mektepliler, güzel İstanbul'un saygı değer halkı» diye söz başlayarak bir nutuk söylemiş ve bu nutukta demiştir ki:

Bugün burada baştan başa şeref ve hamaset destanlarla dolu olan Türk tarihinin büyük günlerinden birini kutluyoruz. 19 Mayıs genci bir muharebenin yıldönümüdür, bir zafer günü, bir kahramanın doğumu veya buna benzer bir hâdisenin vukubulduğu bir gündür; hepimizin bildiği gibi 19 Mayıs sadece İstanbul'dan ayrılan bir seyyahın Anadolu topraklarına ayak bastığı bir gündür; fakat bu seyyahatçı, ulvi mâna ve o yolculuğun ne denli itibarlı Türk milletinin mânevî talhi üzerine doğan safak, tarihimizin sahifelerini ebediyet, nere kadar aydınlatacak bir ehemmiyet ve azamet ifade etmektedir. Onun içindir ki 19 Mayıs Türk milletinin kuruluş ve istiklal muharebesine girmek yolunda bir karar günüdür.»

Dünyanın en buhranlı günlerinde Türkiye'ye sulh ve saadet resimleri yansıtan Cumhuriyet idaresi ve onun başında bulunan Milli Şefimiz, kahraman asker ve büyük devlet adamı İsmet İnönü, bütün milletle beraber, ey gençler size güveniyor!

Genç mektepliler! Dimagları bilgi iştihâ, bedenleri sîhat ve kuvvetle, ruhları yılmaz bir enerji ile dolu Türk gençleri. 19 Mayıs, sizin hamle, hayat, hareket, v. ümit gününüzdür. Ruhlarınızda, ki iman, azim ve irade meşalesi, 19 Mayıs'ın büyük ateşinden yakarak istikbale doğru ilerleyen Türk nesilleri, dünyanın en buhranlı günlerinde, Türk vatanının masuniyet ve istiklâli hakkında en büyük teminat olarak İnönü'nün gösterdiği yeni şeref yollarında yürümeye hazır bulunuyorlar.

Cumhuriyetimizin banisi, ebedî Şefimiz Atatürk'ün mukaddes hatırası önünde tâzim ile eğilirken onun bıraktığı emaneti hiçbir surette ugratmadan iletibiz yürütmeye karar vermiş olan İnönü topraklarını sevgi ile selamlıyoruz.

Valinin sık sık coşkun alkışlarla kesilen nutkundan sonra kız muallim mektebi talebesinden Necibe Uğray, berrak bir sesle ve ruhtan gelen heyecanla gençlik namına sade, güzel bir hitabe okudu.

Bundan sonra sporcular namına söz alan Selâmi Akalın ahenkli, tesirli sesi meydana çinlattı. Selâmi Akal, usta bir hatibe mahiyetinde bir konuşma sesini kullanarak güzel sözler söyledi ve sporun bir fantazi, bir zevk dedi. Türk gençliği için vatan müdafiasına esaslı bir hazırlık olduğunu anlattı.

Bu sene hoparlör tertibatı pek güzel kurulmuştur. Sesler hiç akamadı, tam bir berraklıkla akıttı. Geçen sene merasimlerde spor fena tertibatın rahatsız olmaları hoşnutsuzluk gösterdi.

Nutuktan sonra binlerce Türk genci, sporcu kıyafetli takım takım memleketin büyüklerinin önünden geçtiler. Bunlardan büyük bir kısmı bu geçit resmine iyi hazırlanmıştı. Erkeklerden de, kadınlardan da büyük bir iltisapla gecenler oldu ve çok alkışlandı. Ancak bütün mekteplerin bu bakımdan tecanüs gösterdiğini iddia edemeyeceğiz. İyi hazırlanmış mektepler de vardı. Bu büyük geçit resimleri bir elden hazırlansa, iptidaiyatı umumi bir tefiş ve muayeneden geçse, her

halde maksada daha uygun olur. Bunu söylemekle sarfedilen himmet ve hazırlığın az olduğunu isaret etmek istemiyoruz. Fakat gördük ki bir kısım beden terbiyesi muallimleri aynı malzeme ile daha iyi ve muntazam eserler yaratabilmişlerdir. Bütün mektepler aynı yüksek seviyeye uygun görmeye gönül istiyor.

Merasimden sonra mektepliler meydanı terkederken Atatürk'ün Samsun'a ayak basarken söylediği «Dağ başını duman almış» marşını söylemişler ve orada toplanan binlerce halkı bir kere daha coşturmuşlardır.

Koca meydanın etrafında inzi bat tedbirleri, mükemmel bir surette işlemiş ve binlerce halkı bir, birini rahatsız etmeden merasimi seyretmiş, nutukları dinlemişlerdir.

## ANKARA'DA

Ankara, 19 (A.A.) — 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı bugün burada en coşkun tezahürata vesile vermiştir. Her taraf, şehrin bütün caddeleri, resmi ve hususi binalar milli renklerle süslenmiş ve anayollar üzerine günün mânasını ifadelendiren vecdeleri ihtiva eyiyen levhalar gerilmiş bulunuyordu.

Bütün Ankara halkı, bundan 22 yıl önce Atatürk'ün, bizzat kendisinin yaratacağı milli kuruluş hareketinin başına geçmek üzere Samsun'a çıkışının yıl dönümünü ve yine onun Türk vatanını emanet etmiş olduğu gençliğin bu güzel bayramını kutlamak için yapılacak olan merasimin geçeceği 19 Mayıs stadını, civarını ve yolları doldurmuş bulunuyordu. Geçit merasimine ve beden hareketleri gösterilerine iştia edecek gençlerle teşekkül eden önlerinde muzikalar olduğu halde yollardan geçişleri sürekli alkışlarla takip ediliyordu.

Saat 8.30 da başlarında Maarif müdürü olduğu halde bütün yüksek okulları lise ve orta okullar içlerinden seçilmiş bir heyet, güzel bir bahar havası içinde başlamış olan bu bayram gününde bütün Türk gençliğinin, bütün Türk ulusunun teşkilatı kalb bağlığı ile tevccüh etmiş bulunduğu Atatürk'ün muvakkat kabrinin ziyareti ederek ebedî Şefin mânevî huzurunda tazim ile eğilmişler ve kabre bir buket koymuşlardır.

Biraz sonra da Milli Şef İsmet İnönü muvakkat kabre gelmiş ve burada kendilerine intizar etmekte bulunan Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Ankara valisi ve belediye reisi Nevzat Tanışıklık marşı dalgı, dalgı bütün zürunda beş dakika süren bir tazim vakfesinde bulunmuşlar ve birer buket koymuşlardır. Atatürk'ün mânevî huzurundaki bu tazim vakfesini müteakip Milli Şef 19 Mayıs stadyumunu şereflelendirmiş ve stadı dolduran on binlerce halk tarafından candan tezahüratla karşılanmıştır.

## Darlan

(Baş 1 incide) ///

olunan müstemlekeleri iade olunur sa memnun kalacaktır.

«Fransa, Almanyanın İngiltereyi mağlup etmesine yardım edecektir. Suriye, havya meydanlarından Almanların istifade etmelerine müsaade etmekte bu yardım fillen başlamış demektir.

«Bu sebeple iki memleket aramızda da harp çıkması her gün beklenmektedir.

Mareşal Peten, Almanya ile iş birliği yapmakla beraber, İngiltere ile harbe girişmeyi istemiyor. Amiral Darlan ise derhal harbe başlanmasını taraftarıdır.

Vaziyetin nasıl inkışaf edeceği henüz malûm değildir. Vişî hükümeti, gazeteler vasıtasıyla İngiltere aleyhine bir düşmanlık havası yaratmaya çalışıyor. Fransa içindekilerin ne fikrindedir biliniyor. Fakat, harp çıkarsa Fransızlar bu anlaşmayı çirkin buluyorlar.

De Gaulle taraftarları, Darlan aleyhinde ağza almaz sözler söylüyorlar. Bunlara göre, Darlan «chain» dir. Peten de bunamıştır.

Vişnin kararı Amerikayı tahrik ettiği için İngilizler memnun görünmüyorlar. Amerika bu anlaşmaya kızgındır. B. Roosevelt ve Hariciye Nazırı Kordel Wood, bu kızgınlığa en az çok bir lisanla tercüman olmuşlardır»

## Sovyetler Birliği Berlin Sefiri

Berlin, 19 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Berlin büyük elçisi B. Vladimir Dekazanov Berlin'e dönerek vazifesine başlamıştır.

Reisicumhurumuz şeref tribününde yer aldıkları sonra önlerinde şanlı Türk bayrakları ve onu takiben de Parti bayrakları dalgalandığı halde gençliğin geçiş resmi başlamıştır. Büyük bir intizam içinde geçen ve takdir ile takip olunan bu geçit resminde lise ve orta okullar, kız ve erkek talebelerini Gazi enstitüsü, yüksek Ziraat enstitüsü, harp okulu talebeleri ve onları da beden terbiyesi müfettişleri, imalatı harbiye ve diğer spor teşekkülleri takip etmekte idi.

Gençler, stadı dolayarak milli Şefin, yanlarında Büyük Millet Meclisi reisi ile başvekil, vekiller ve parti genel sekreterlerinin bulunmakta olduğu şeref tribünü önünde yerlerini aldıktan sonra bando letiklâ marşını çalmış ve buna bütün gençlik ve halk kitleleri iştirak etmişlerdir.

Manzara çok ulvi idi. Binlerce halkın hep bir ağızdan söylediği istiklâl marşı dalgı dalgı bütün şehre yayılmış stadin etrafında bayraklar yükseliyor ve bütün kablir bir defa daha en büyük seferimiz Atatürk'e. İnönü'ye tevccüh etmiş bulunuyoruz. Merasimin bu safhasını Maarif Vekili Hasan Ali Yücel'in bayramı açış nutku ile gençlik adına bir mektepli kızın heyecanlı hitabesi takip etmiş ve yine hep birlikte «Dağ başını duman almış» marşı söylenmiştir.

Ankara, 19 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, bugün 19 Mayıs stadyumunda yapılan törende aşağıdaki nutku ile gençlik ve spor bayramını açmıştır:

Yüce Milli Şefimiz, sevgili yurttaşlarım, Tarihimizin en kararlık devrinde ırk ve hayat verici bir sabah olan 19 Mayıs kutlamak için bugün memleketin her yanında böyle toplanmış bulunuyoruz.

Vekil büyüktün kudsiyetini uzun uzadıya anlattıktan sonra sözlerini şöyle bitirmiştir:

Sevgili Türk çocukları, Bu hazırlık günlerinden biri olan 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı, hepimize kutlu olsun.

Tam bu esnada maraton kulesinin altından, gülerimdenberi atletimiz tarafından elden ele ulaştırılmak suretiyle Samsundan Ankara'ya getirilen bayrağı havi mahfazayı getirmekte olan Ankaranın en genç atleti stadı giriyordu. Yaşa sadaları ile karışılan bu atlet ellerinde milli renklerini ve Parti bayrakları taşıyan diğer atletler takip ediyordu. «Atatürkten İnönüye» sembolünü taşıyan bayrağı getiren genç doğrucu şeref tribününe çıkmış ve bayrağı Milli Şefe vermiştir. Milli Şef, bayrağı mahfazasından çıkarmış ve halka göstermiştir. Bu hareket aynı heyecanlı tezahüratla vesile oldu.

Merasimden sonra Milli Şef, stadyumdan ayrılarak halk gelişlerinde olduğu için içten sevgi tezahürlerinde bulunmuşlar ve bütün güzergâhta sürekli alkışlarla karşılanmışlardır.

## Irakta vaziyet

(Baş 1 incide) /—/

polari, kıtaat tahâşşüleri bombardıman edilmektedir. Bağdada yakın bir hava meydanı İngiliz tayyareleri tarafından sık sık bombardıman ve bir petrol deposuna tam isabet kaydedilmiştir. Yangın çıkmadığı için esasen miktarı çok azalmış olan Irak tayyarelerinin ciddi surette benzin sıkıntısı çektiği anlaşılmaktadır.

Irak tayyarelerinin faaliyeti hemen durmuştur.

## Basrada vaziyet normal

Basrada vaziyet normal hale gelmiş gibidir. Ticaret tekrar başladığı gibi Irak zenginleri akşamları otomobilleri tenezzülüne tekrar başlamışlardır.

Esasen nefsi şehir daima sükunetini muhafaza etmiştir. Bundan böyle de kargaşalıklı beklenmemektedir. İmparatorluk kuvvetleri her tarafta vazifelerini fevkalade bir mükemmeliyetle ifa etmişler ve cüzi za'iat vermişlerdir. Havadan nakledilen kuvvetler Raşit Alinin kuvvetlerini hizmete uğratmak ve zirih otomobilleri, top ve diğer malzeme ele geçirmek suretile çok cüretli hareket yapmışlardır.

İngiliz kadın ve çocuklarının cesareti

Irak kıtaları şimdi İngiliz hava kuvvetleri kampının top menzillerinden çok uzağa çekilmişlerdir. İsyân zuhur ettiği zaman Hababniyeye nakledilerek bidayette Raşit Alinin top ateşine maruz kalan İngiliz kadın ve çocuklarının gösterdiği cesaret ve metanet büyük bir takdiri karşılamaaktadır. Bunlar bu imtihana nihai tahliyeye kadar hiçbir zaaf eseri göstermeden geçirmişlerdir.

## Aziz Paşa Kimmiş ?

İstanbul Divanı harbinin eski bir âşinası

«Tayyare ile Kahire'den kaçmak teşebbüsünde bulunan sabık Mısır erkânharbiye reisi Aziz Paşa, Trablusgarp harbinde, Enver Paşanın maiyetinde bulunmuyordu. Balkan muharebesi çıkınca Enver Paşa İstanbul'a gelmiş ve kendisinin vekil olarak Trablus'ta bırakmıştı. Aziz Paşa, ordu, ya ait erzak ve eşya, mühimmatı tamamlamış ve Mısır'a kaçmıştı. Sonradan İstanbul'a gelmiş, askeri divanı harpe idama mahkûm edilmişti.

Fakat İngilizlerin tavassutu üzerine affolunmuştu.»

— Radyo Gazetesi — [Meşrutiyetin ilk zamanlarında da Osmanlı ordusu hizmetine girmiş bir süvari yüzbaşısı sifatiyle İstanbul'da Azizin ismi çok duyulmuş. Tek gözlüğü ile kendisine her tarafa tesadüf ediliyordu. Kalem gazetesi sık sık karikatürünü yapmak vesilelerini buluyordu.]

## Yarı yarıya uydukları örnek

(Baş 1 incide) ★

leketlerin yabancı topraklara sahip olmak gibi bir fikir beslemeleri hatıra gelemez. Nitekim vaktile Norveç, İsveğin bir parçası iken Norveçliler ayrılmak arzusunı gösterince İsveç hükümeti, ordusunu harekete getirecek yerde şu cevabı verdi: «Hay hay, mademki böyle istiyorsunuz, bir tasfiye protokolü imza edelim, olsun, bitsin.»

Buna karşı İspanyanın haline bakalım: Dahilî harplerden sonra ayakta duracak halde değil iken, gözü dışardadır. Bütün Şimali Afrika'ya sahip olmak, İtalyanın yerine geçmek, müslümanların hâmisî rolünü oynamak hevesindedir. Şiddet esaslı üzerine idare edilen Almanya ve İtalyada da devamı ve muvazene bir dahilî inkışafın temeli kurulamamış, bütün umumi hayata harici fütuhata ait hazırlık ve teğebbüsler bakımından düzen verilmmiştir.

Mütarekeden sonra memleketimizde de tabii istidat, bu yollarla gitmek. Tazesi tazese yüz binlerce kilometre muraşar arazi kaybetmistik. Tuna boyuna kadar daha evvel kaybettığımız yerlerin acısı içimizden çıkmamıştı, bu yerlerin eski halkı doğdukları yerlerin hasretini taşıyarak aramızda yaşıyordu. Macera'ı yollarına gitsaydık halkın büyük kısmı ilk hamlede bunu cazip bulabilirdi, macera fırsatı da bizim için hiç eksik değildi.

Atatürk, toprak ve istilâ talahı istidatlarına serbest meydan bırakacak yerde milli mîsad hudutlarını mukaddes bir hak diye tanıyarak Türk emperyalizmine ait meylleri katı bir tedavi ve tasfiyeye uğrattı ve alâkalarını dahilî inkışaf için zindeligimizi Atatürk'ün ve İnönü'nün bu salim ve uzak görüşlü siyasetine borçluyuz.

Geçen gün B. Hitlerin bir nutkunda; Atatürk'ün menhus talihine karşı açtığı mücadelesinin aynı mevkide bulunan diğer milletlere örnek olduğundan bahis vardı.

Fakat Atatürk'ü yalnız ilk mücadele safhası için değil, bundan sonraki sulh ve emniyet siyaseti için de örnek alabilelerdi dünyanın manzarası bütünlüğünde Atatürk'ün bu salim ve uzak görüşlü siyasetine borçluyuz. Gece gün B. Hitlerin bir nutkunda; Atatürk'ün menhus talihine karşı açtığı mücadelesinin aynı mevkide bulunan diğer milletlere örnek olduğundan bahis vardı.

## Baştan başa tahrif Burhan Belgenin bir sözü ne hale konmuş

«D. N. B. ajansı ve Berlin radyosuna bakılırsa Malbuat U. num müdürlüğü baş müşaviri Burhan Belge, geçen cumartesi günü, harp vaziyetini gözden geçirirken İngilterenin, orta şarkta fena bir vaziyette bulunduğunu ve imparatorluğun yıkılmak üzere olduğunu söylemiş.

Halbuki arkadaşımız, İngilterenin mağlubiyetinden değil, Fransa da harbe isticrak etse bile Amerikanın yardımıyla mutlaka harbi kazanacağını söylemişti...» — Radyo Gazetesi — [Türk radyosunun ve Türk gazetelerinin neşriyatının Mihver membarları tarafından tanımlanacak taddillerle tekrar edilmesi sık sık tesadüf ediliyordu. Fakat radyoda söylenen bir sözün tamamıyla aksinin işae edilmesine ilk defa olarak tesadüf olunuyor.]

## Amerika Hariciye Nazırı

(Baş 1 incide) — mahsus olan harp malzemesi teşkil ettiğini söyleyen Hull demistir ki:

Bu harp malzemesi, gönderilen memleket tarafından teslim edilemez neye yarar? Biz pratik bir milletiz. Bir işe başladığımız zaman onu bitiririz. Muvaffakiyetle neticelenince mukavemetleri emniyetimiz için esaslı olanlara harp malzemesi göndermeği vazife edindik. Bu teşebbüsümüzün muvaffakiyetsizliğe uğratılmasına müsaade etmeyeceğimizi evvelce de söylemiştim. Şimdi tekrar ediyorum. Fabrikalarımızın imal ettiği ve miktarı durmadan artan malzemenin onları bekleyenlerin eline geçmesini temin etmek çarelerini bulacağız.

Mihver devletlerinin başlıca maksatları dünyaya hakim olabilmek için evvelce denizlere hakim olma, Dünya'ya hakim olmak, gösterilen istihafa bir nihayet vermezse yakında etrafızın mütecavizlerle sarıldığını göreceğiz. Şimdi bütün bir kuvvete karşı bilfiil yalın başımıza harbetmek mecburiyetinde kalacağız.

Sulh prensipleri hakkında ilk mühim beyanatı yapan Hull, demistir ki: 1 — Azami derecede ileriye götürülmüş bir milliyetperverliğin ticarete mürit tahdidat tahmil etmesini müsaade etmemelidir.

2 — Beynelmillet ticaretin inkışaf edebilmesi için beynelmillet ticari mü nasebetlerde fark gözetmemek bir kaide olmalıdır.

3 — Ham maddeler ve ticari emtia istisnasız bütün milletler tarafından temin edilebilmelidir.

4 — Ticari emtia alış verişine ait beynelmillet anlaşmalar müstehlik memleketleri ve bu memleketler ahalisini himaye edecek şekilde tanzim edilmelidir.

5 — Beynelmillet mall müesseseler nizamnameleri ve mall anlaşmalar esaslı teşebbüsleri ve bütün memleketlerde bu teşebbüslerin devamı inkışafına yardım edecek ve bütün memleketlere refahlarla telifi kabul ticari usuller vasıtasıyla tediyet imkânı verecek tarzda yapılmalıdır.

## Kızıldorunun ilkbahar manevraları

Moskova, 19 (A.A.) — Kızıldorunun Leningrad, Ural, Har. kof, Odesa, Kiev, Taşkend ve Baykal askeri bölgelerinde ilkbahar manevraları başlamıştır.

zaman Amerika kendi taraflarında olur, İngiltere ve Fransa'nın ileri düşünceli partilerini de kolayca kazanırlardı. Karınca gibi çalışmak istidadında bulunan Alman ve İtalyan milletleri, böyle bir sakin iş beraberliği âleminde, silâhla ve fütuhat iddiasile elde edebileceklerinden çok fazla menfaat ve nüfuz kazanırlardı, cidden de sevilirlerdi.

Mihver devletleri, Atatürk'ü Türk milletini örnek diye kabul etmek sayesinde haksızlığa, yolsuzluğa karşı mücadele açmak cesaret ve kuvvetini bulmuşlardır, fakat Atatürk'ün örneğini tam mânâsile anlayıp kavrayamadıkları ve sonuna kadar takip edemedikleri için tarihte bir daha ele geçmez fırsatlar kaçırmışlar ve kendi milletlerini ve bütün dünyayı hiç mânâsız yere bugünkü felâketlere sürüklemişlerdir.

Ahmet Emin YALMAN

## Hess'in maksadı Sulhe hizmet olduğu bildiriliyor

(Baş 1. cide) X X

Berlin, 19 (A.A.) — Bir hususi muhabir bildiriyor:

Alman muhtelif haberler, gazete başmakaleleri ve bunlardan radyo neşriyatı, Hess'in seyahatindeki hakikî maksadın bir sulh akdi olduğunu söylemeye müsait bulunmaktadı. Kahire, 19 (A.A.) — Hess hâdisesi hakkında ilk hakiki Alman akşülâmeli, Mısır hududunda esir edilen Alman askerlerinin ifadelerinden öğrenilmiştir. Bu esirleri istiovap eden İngiliz subayı Hess'in firarı hakkındaki düşünceler arasında büyük bir tahallüt bulunduğunu söylemiştir. Nazi partisi azası olan askerler bu hususta ileri sürülmüş olan muhtelif resmî tefsirleri reddetmektedirler. Nazi partisine mensup olmayan esirler ise Hess'in İngiltereye sulh teklifleri götürmüş olduğunu zanneylemekte idirler.

Bayan Hess mevkuf değil Berlin, 19 (A.A.) — D. N. B. A. jansı bildiriyor:

Bazı cenebi gazeteler Bayan Rudolf Hess'in göya tevkif edildiğini yazmışlardır. Alman siyasi mahfillerinde bu haberin asılsız olduğu katı bir lisanla beyan edilmektedir.

## Lord Gort Elcezire Valisini ziyaret etti

Cebelitarık, 19 (A.A.) — Cebelitarıkta İngiliz başkumandanı general Lord Gort, bu sabah, Algeiras askeri valisi General Munos Grandesi'ni resmen ziyaret etmiştir.

Lord Gort'un ziyaretini 28 mayısta iade edecektir.

## Sobranya reisi Mihverin emrile istifa etmiş

Londra, 19 (A.A.) — Sofyadan bildirildiğine göre, Sobranya reisi Logofotof'un istifasına, Selânik dahil olmak üzere Makedonya ve bir kısım Arnavutluğun Bulgaristana verilmesini isteyen Bulgar Maksimalistleri sebep olmuştur.

Logofotof, üç gün evvel İtalya ile Almanya'yı, Bulgaristanın emellerini azami derecede tatmin etmedikleri için yarı kapalı bir şekilde tenkit etmişti. Bunun üzerine Logofotof, mihverin emrile istifaya mecbur edilmiştir.

## Amerika pusuda

(Baş 1 incide) ★★

sonra Amerikan polisi, gayri kanuni bir şekilde Amerikada ikamet eden bir çok Alman ve İtalyanları tevkif etmiştir.

Nevyorkta polisın kahvehane ve lokantalara yapmış olduğu ilk akınlar esasında yapılmış olan tevkiflerin sayısı yüzlerce dir. Mevkûfların 65 i İtalyandır. Amerikan diğer mekteplerinde yapılmış olan tevkif miktarı meçhuldür.

General Clagett Çükinge gitti Manila, 19 (A.A.) — Filipin adalarında Amerika hava kuvvetleri başkumandanı general Clagett, dün sabah tayyare ile Hongkong'dan Çükinge gitmiştir.

## Radyoda Halk şarkıları talimi Dün akşam Sivasın Bicosu meşhur oldu

Dün akşam Ankara radyosunda ilk halk şarkısı olarak (Bico) söylendi ve halkın bir ağızdan tekrar edebilmesi için itina ile öğretilti. Defalarla tekrar edildi. Bico mutlaka dillerde dolacaktır, bu senenin moda şarkısı diye sık sık kulduğımıza gelecektir.

İşte Bico şarkısı: Bico nereden geliyor? Harmanlıktan aşağı. Nakarat Dalla Bico, dahara Bico! Sen de Bico, ben de Bico, hey! Biconun ellerinde, Çimeydim gollerinde, Nakarat

## İspanya Kabinesinde Değişiklik yapılması muhtemel görülmektedir

Madrid, 19 (A.A.) — General Franco'nun bir emrile matbuat ve propaganda müsteşarı Tovar, matbuat umum müdürü Ereilla ve Alicante valisi Ribilla azledilmiştir.

Öğrenildiğine göre, hükümet azası arasında yeni değişiklik yapılması muhtemeldir. Ziraat nazırı Benjumea, Maliye Nazırlığına tayin edilecek, Madrid Falanş şefi Mignel Primo de Rivera, ziraat nazırlığına getirilecektir. Eski muharipier teşkilâtı şefi Giron, iş nazırı olacaktır.

## İstanbul - Edirne bisiklet yarışı

Edirne, 19 (A.A.) — İstanbul — Edirne bisiklet yarışı koşucularını istikbal etmek üzere büyük bir halk kütlesi toplanmıştır. Edirne ile Havza arasındaki yol bozuk olduğu için koşucular grup grup geldiler. Başta, 12 kişilik birinci grup, birer ve ikiser dakika fasıla ile diğer grup veya münferit koşucular takip ediyordu. Yarışın neticesini tayin edecek olan son vites yarışını yarım tekerlek farkla Eskişehir'den Nizamettin kazanarak bu kısmın galibliğini aldı. Teknik dereceler şunlardır: 1 — Nizamettin (Eskişehir) 9 S. 22 D. 2 — Osman (Eskişehir) Yarım tekerlek farkla. 3 — Ali Ersoy (Ankara) 4 — Halit (İstanbul). 5 — Ali (Eskişehir).

## Habeş işi tamam

(Baş 1 incide) /// ne Habeşistan kral naipliğine tayin olmuştur. Amba Alagide teslim olan İtalyan kuvvetleri yedi bindir. Buranın suttüle Habeşistan seferi nihayet bulmuş demektir. Gerçi Djima ve Gondar mntakalarında elân mukavemet ediyorsalar da bunlar, ehemmiyetli kuvvetler değildir.

«İngilizlerin, şimdi serbest kalan kuvvetlerinden büyük bir kısmını Mısır, Filistin göndermeleri ihtimalli kuvvettir.»

(Radyo Gazetesi).

## Dalle işgal edildi

Kahire, 19 (A.A.) — İngiliz Orta şark umumî karargâhının tebliği: Habeşistanda, Amba Alagide'deki İtalyan kuvvetlerine yaralılarını toplamak için tam bir gün verildikten sonra, bu mntakadaki İtalyan kuvvetlerinin heyeti mecmuasının tam teslimiyet o gün vuku bulmaktadır. Esir miktarının yedi bin kişi olacağı tahmin edilmektedir. Muazzam miktarda top ve malzeme de igtinam edilecektir.

Bundan sonra müstacel talebi üzerine dük d'Aosta'un, refakatinde General Rezzani ve genel kurmayın bütün subayları bulunduğu halde yarın öğle üzeri teslim olmaı taahhür etmiştir.

Cenup mntakalarında kıtalarımız 16 mayısta Sciasciamanna'nın elli kilometre cenubunda mühim bir demiryolu İttisak noktası olan Dalle'yi zaptetmiştir. Muvaffakiyetle tetev. vüç eden bu hareket neticesinde, ikinci albay ve bir miktarı kurmay subayı olmak üzere 800 esir alındı ve iki top ve iki zirhli otomobil igtinav ettik.

## Bir çift güvercin olsun Biconun kollarında Nakarat

Bico, evvelâ bir isim hastr. Sonra kurnaz, zeki ve becerikli adam demektir. Sıvasta, elinden her iş gelen adamlara «Bico» derlermiş. Bu türküyü, 1937 de, Konservatuvur muallimlerinden Muzaffer Süzen Sıvasta öğrenmiş ve notaya almıştır. Bico, Köröglü gibi muhayyel bir adamın ismidir. Köröglü namına bir çok türküler, oyunlar olduğu g'bi Bico' nun da türküler, oyunları vardır.

2886 Mercan Fuat Paşa caddesinde  
kâin eski erkân harbiye bina,  
sınm enkazı. 7584.— Lira 758-40  
Yukarıda adresi ve tafsilâtı yazılı enkaz aşık arttırma usulie  
peşin para ile satışı çıkarılacaktır. usulie  
İhale 275.941 salı günü saat 10 dadr. Mütayede sırasında verile  
bedel mukaddar kıymeti geçtiği takdirde teminat akçesi derhal arttır  
myarak ihale kimin uhtesine icra edilirse teminat akçesi ona ihale  
ettirilecektir. 758-40  
İsteklilerin pey akçesi nüfus tezkeresi ve üç krtı fotoğrafı  
likte bildirilen gün ve saatte şubemiz emlak servisine gelmeleri.  
(878 - 3729)